

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Coppensteinivus Conceptuum Prædicabilium In Dominicas Festaque omnia per Annum

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

In Festo Cathedræ S. Petri, siue Antiochenæ, siue Romanæ: seu etiam in ipso F. S. Petri. Suppleuit Eucleator. Quem dicunt homines esse Filium hominis: Mat. 16.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51556)

IN FESTO CATHEDRÆ S.
Petri, siue Antiochenæ, siue Romanæ:
seu etiam in ipso F.
S. PETRI.

Suppleuit Enuclator

Quem dicunt homines esse Filium
hominis: Mat. 16.

Adolescentes tres, 3. Esdra 3. Darii custodia corporis problema inter se mouent: Quid fortissimum: Differunt in publico coram principibus. Primus: Forte est vinum. Secundus, Fortior Rex. Tertius, Fortiores mulieres. Super omnia autem VERITAS. Hic Zorobabel vicit. Darius ait: *Es sapientior proximis: & proximus mihi sedebis; & cognatus meus vocaberis.* At ille petit reedificari Ierusalem & Templum; aufertque petitem. Hic Dominus mouet problema: Resoluit Petrus. Beatus acclamatur, proximusque Christo futurus in regno Ecclesiæ, nouæ Ierusalem futuræ.

Verum quia tertius Esdræ forte cui minus videri authenticus possit: illi damus. 1. Somnium Pharaonis, Gen. 41. Quod diuinis explicare nesciis, resoluit Ioseph: ideoque alter ab Rege constitutus. 2. Aut, Iudicum 14. Problema Samsonis de Forti propositum triginta nuptialibus. 3. Aut, Dan. 2. Somnium Nabuchodonosoris, Chaldæis propositum: at interpretari nesciis, ab Daniele explicatum. Quæ Rex idcirco cunctis præposuit.

Nos hic:

- I. Quod superioribus esse cura debeant subditi.
- II. De eo: Quem dicunt homines? Qui homines? Quem? Cur?
- III. Quem Apostoli, Apostolice dicant esse Dominum?

IV. Quod Confessionis premium venerit ad Petrum.

V. De Potestate & Dignitate Cathedra S. Petri.

PARS I.

Superioribus esse cura debent subditi.

I. Interrogauit discipulos suos: nō vt disceret; sed doceret eos, vt Magister: Dans in sese specimen curæ seu Pastoralis, seu Paternæ in sibi commissos.

Pastoralem quidem acueret curam debet Christi præsens cura suorum, quos nondum Sanguine redemerat; ne tamen perderet ex eis quenquam: vt pro eis orauit Patrem, Ioan. 17. & impetrauit, Ioan. 18. Quanto maior esse cura debet Pastori pro tanti redemptis ouiculis? Grauiissima certe hanc in partem est oratio D. Pauli ad Maiores Ephesinæ Ecclesiæ. Act. 20. Confessor, ait, vos hodierna die, quia mundus sum ab sanguine omnium, &c. Attendite vobis, & vniuerso gregi: regere Ecclesiam Dei: quam acquisiuit Sanguine suo, &c.

1. Iacobo, Gen. 31. Quanti steteret greges Laban? Certe fomus ab oculis eius fugerat. 2. Dauidi aries vnus quanti, 1. Reg. 17. Veniebat leo, vel vrsus, & tollebat arietem de medio gregis, & persequere eos, & percutiebam, eruebamque de ore eorum.

Ideo forte Pastores sal terra sunt, quod conteri curis, aut liquari debent; vt ouicularum comedentium acuant gustatum, Matth. 5. 3. Certe, vt Pelicanus sanguine suo pullos viuificat, ac alit: ita suos Prælatus sudore pascit, & exsudata doctrina. 4. Moyses, Exod. 32. quid non egit, tulitque; vt rebellē Deo populum reconciliaret? 5. Samaritanus, Luc. 10. Quid omisit vulnerato resanando. 6. Paulus etiam, Rom. 9. optauit anathema esse à Christo pro fratribus.

Sint igitur Curiones circumspecti. Nam, 1. Timoth. 3. Si quis domui sue præesse nescit.

nescit; Ecclesia Dei quomodo diligentiam habebit? 2. De talibus Bern. lib. de Confid. Rex fatuus in folio, est simia in recto: quæ nihil componit vel vnit. sed compositum dissoluit. 3. Salomon, 3. Reg. 9. quotannis classe in Tharlis missa, præter aurum & argentum, pauones etiam ac fimas aduehebat. In nauis Christi, Ecclesia, o quot pauones ac simiæ.

Quorum, vt Roboamitarum, 3. Reg. 12. Conliariorum consilii pessum in Ecclesia. Præsertim si iuniores sint, quorum in corde stultitia colligata est. Prou. 12.

Hic illud audiant S. Gregorii: Tot occidimus, quot ad mortem quotidie tepide & tacentes ire videmus. Credant sibi iussum illud, Exod. 25. Pone super mensam panes quotidie recentes: Talibus rationales Christi oues pascendæ sunt.

Quæritur de bonis. Sed quærit Dominus, Luc. 12. Quis putat esse fidelis & prudens seruus, quem constituit Dominus super familiam suam, vt det illis cibum in tempore Vbi S. Chrysostr. Quærit Dominus, non quasi ignorans; sed innuere volens huius rei difficultatem, & raritatem.

1. Sic Elifæus, 4. Reg. 2. Helia in cœlum raptus, emittit discipulos per syluas ac montes quæ situm eum; non quod dubitaret ipse, sed vt illi iuxta secum crederet vnum; eo nusquam reperto. 2. Sic Baptista, Matr. 11. discipulos misit ad Christum percunctatum, Tu es qui venturus es, an, & c. vt ipsi discerent; non quod nesciret ipse. Prudentia hæc & cura est pastoralis professorum suauis ac facili institutione; qualis hic Christi pro discipulis.

Parentibus accurandis sunt liberi. II. Similis & parentum esto in liberis. 1. Timoth. 5. Qui enim domesticorum suorum curam non habet, infidelis est. 2. Si ad Baptisimum Patris cura baptizatorum commendatur serua; quanto maior parentum sit oportet? 3. Aristot. Oeconom. lib. 1. c. 3. Filium erudire, patris est; sicut nutrire, matris.

4. Terragemmas edit & aurum, rudia omnia: at per polire polionum est, & artis opus.

5. Sed quas aues esse cicuratas volumus; eas è nido subductas manfuefacimus in cauea.

Verum; quia secus fit sæpe, ideo dici de talibus potest; quod de gente Israelitica Ezechiel, cap. 16. Pater tuus Amorrhæus, mater tua Cethæa, barbari ambo. Quando nata es, aqua non es lota, nec sale salita, nec inuoluta pannis: sed proiecta es super faciem terra.

Sin: probro erunt.

Diogenes; (vt in vita eius testatur Lactertius,) patrem percussit, cuius filium insolentem vidit.

Et vindicandi patris.

3. Lacedæmoni, ait Plutarch. in Lacon. Apoph. si quando fratres duo inter sese dissidebant; multam patri dicebant: quod eius negligentia orta inter eos simulas extitisset. Proinde Dominus, vt pater filios, de sese interrogat; vt doctrina eis altius in animum descendat.

PARS II.

De eo, Quem dicunt homines? Qui homines? Quem? Cur?

Quem dicunt homines esse Filium hominis. S. August. tom. 8. in istud Psal. mi 88. Quid est homo, quod memores eius; aut filius hominis, quoniam visitas eum? quærit: Quid inter hominem, & filium hominis distet? Hoc sane retinendum est; quod omnis filius hominis, homo: quamuis non omnis homo filius hominis possit intelligi. Vnde, qui 1. Corinth. 15. portant imaginem terreni hominis, qui non est filius hominis; hominum nomine significantur. Qui autem portant imaginem celestis hominis; filii hominum potius appellantur. Ille enim vetus homo dicitur, iste autem nouus. Sed nouus ex vetere nascitur. Ille longe seiunctus à Deo: hic autem præsens Deo: Et propterea Illius Memor est, tanquam in longinquo positi: hunc vero visitat, quem

Differt homo, & filius hominis.

Quæritur.

Distet?

Retinendum est.

Quod omnis filius hominis, homo.

Quamuis non omnis homo filius hominis possit intelligi.

Vnde, qui portant imaginem terreni hominis, qui non est filius hominis; hominum nomine significantur.

Qui autem portant imaginem celestis hominis; filii hominum potius appellantur.

Ille enim vetus homo dicitur, iste autem nouus.

Sed nouus ex vetere nascitur.

Ille longe seiunctus à Deo: hic autem præsens Deo: Et propterea Illius Memor est, tanquam in longinquo positi: hunc vero visitat, quem

presens illustrat vultu suo. Longe est enim à peccatoribus salus. Psalm. 35. Homines & iumenta saluabis: per misericordiam, quæ ad longe positos peruenit: Filii autem hominum in tegm. alarum tuarum sperabunt: inebri & c. Nonne homines estis, 1. Cor. 3. & secundum hominem ambulatis?

Sensus quaestio- nis ac sicut.

Itaque hoc quaeritur: Quem dicunt terreni esse Cœlestem? quem mali bonum? veteres nouum? peccatores iustum? Quem, quaerit de essentia personæ; non qualem, de accidente eiusdem. Inter vtramque hoc multum inter est. Vnde S. Thom. in Math. cap. 16. ait. Qui Diuinitatem cognoscunt; dicuntur Di. Psalm. Ego dixi, Di es: qui Humanitatem; homines. Hoc, ait hic S. Hieronym. Sapiens, cum interrogat docet. Id quod toto liquet Euangelico textu.

Quaestio. ardua: quis sit.

II. Atque sublimior vsquam quaestio? Est de Diuinitate filii Dei: de veritate Messia: de redemptione: de consummatione Prophetarum: de placatione Dei, & c.

Typi eius varij.

Quem esse dicunt? 1. An Melchisedech, sine patre humanitus, sine matre diuinitus; sine genealogia. Nam Isa. 53. Generationem eius quis enarrabit. 2. An Isaac? miraculo editus, morti à patre destinatus, & signi victima. rii baiulus? Genes. 22.

3. An est Noe? arcam humanitatis ingressus, Gen. 29 diluuium peccatorum nos eripiens; amore ebruus, in ara crucis nudabitur & ridebitur?

4. An Iacob est; Gen. 27. qui vestibus Esau peccatoris indutus: in nocte passionis luctans cum angelo, demum vincet?

5. An Ioseph est: qui à fratribus vendendus; veste cruentandus; demum restituentus regnabit; Gen. 37. 40.

6. An Moyses est, Exo. 2. 8. & c. qui ab Herode infans ad eadem qualitus; duxque populi per mare rubrum passionis est futurus?

7. An est summus ille Pontifex. Num.

35. post cuius mortem exiles omnes in patriam reuocati sunt? 8. An Samson est, Iud. 14. qui naturæ humanæ captus amore, & cum Dalila in sepulcro congressus, portas & vincula inferni confringens; hostium demum luduserit?

9. An est Dauid, qui funda Carnis promptus, ærumnarum nostrarum lapidibus instructus; Goliathum Satanam cum exercitu fundet, fugabitque?

Aut quem tandem dicunt homines esse Filium hominis?

10. An eum, de quo vox lapsa celo, dixit: Ioann. 3. Hic est Filius meus dilectus, & c. Sed hunc Pater cœlestis esse dixit: Quem homines esse dicunt?

III. Si de hominib. sit quaestio: Domine, prius mihi forent quaerendi homines: velut in conferto foro Diogenes accensa laternula quaeritabat. Quærebat similiter olim S. Chrysostomus, tom. 2. hom. 4. in cap. 1. Math. verum, inquit: Nec si homo sis, possum euidenter cognoscere. Quando enim, vt asinus, calcitras; vt taurus, superbis: Libidine incensus sic hinnis, vt equus: quando in epulis, vrsorum imitatis voratum; & pinguedine corpus; more mulorum, distendis: cum in exercenda simultate, camelum; lupum imiteris rapina: cum irascaris, vt serpens, & atrocitate scorpionum percutias: cum subdole insidieris, vt vulpes: cum veneno malignitatis armeris, vt coluber: cum, quasi diabolus: aduersus fratres crudelia bella suscipias: Qua ratione in numero hominum te possum collocare, nulla in recerens humane signa natura? O rem plenam doloris & lacrymarum?

Nec inter homines & feras, quod sit discrimen, inuenio. Feram appellem? Hæc vno aliquorum vitio tenetur: tu vero simul omnia in te colligendo, longe ferarum irrationale & stultum transgredieris.

An Diabolum te potius appellem? Sed ille nec pecunias concupiscit; nec tyrannidi ventris obsequitur. Cum igitur plura in te vitia sint, quæ in be-

Homines brata imitantur.

Bestiæ sunt peiores.

in bestiis, & demonibus; vnde possum te iure hominem nuncupare?

Membra
sunt homi-
num.

Cum ergo hominem reperire sit vix vllum; quid homines dicant qui sciam? Nam, ait S. Chrysof. Hom. 6. in 2. Cor. tom. 4. Si bestiam viderem humana voce loquentem; nequaquam dixerim hominem esse; sed potius ob hoc ipsum bestiam: quoniam quavis bestia prodigiosa fore. At tales hodie sunt, qui loquuntur.

Si igitur quaereretur: Quem dicunt bestia esse filium hominis: facilius foret responso. A deo, cum Isaia cap. 50. dicere cunctis Dominus verissime potest: Ecce, in iniquitatibus vestris venditi estis. Quia veni; & non erat Vir. Vbi S. Hieron. ait: Omnes enim bestiarum sumere imagines.

In Iudaea
plurique e-
rant non
homines
dicitur à Do-
mino.

Domine, qui hic homines? 1. Dicis de Hero de; Luc. 3. Dicitur Vulpi illi. 2. De Pharisæis, Matth. 3. Genimina viperarum. 3. De voluptuosos, Matth. 7. Nolite mittere margaritas ante porcos. 4. De impudentibus: Neque Sanctum cambus detis. 5. De gentilibus: Mar. 7. Non est bonum mittere panem cambus. 6. De Scribis, & Iudæis, Ioa. 8. Vos ex patre diabolo estis, vt sint quasi diaboli. 7. De libidinosis, Ieremias ait, cap. 7. Equi insanientes in feminas facti sunt. 8. De omnibus in communi Isaia, c. 30. Visio quadrupedum. 9. Et Dauid Psalm. 47. Homo comparatus est iumentis insipientibus, & similis factus est illis.

Et Domi-
nus
varie ca-
lumnias a-
tatur.

Et tute ipse dixisti nobis: Matth. 4. Faciam vos fieri piscatores hominum: Et ecce, Luc. 5. Nihil cepimus adhuc. Quare qui, & vbi erunt homines, quibus de quaeris? Si istos velis, iam ipse audisti. Alii dicunt te Dæmoniacum: Ioann. 8. Dæmonium habes. Alii Magum. Luc. 11. In Beelzebub eiecit dæmonia. Alii Gulosum: Matth. 12. Ecce, homo vorax & potator est. Alii Amicum peccatorum & publicanorum Luc. 7. Alii, blasphemum. Ioan. 19. Filium Dei se fecit. Luc. 7. Quis est hic, qui etiam peccata di-

mittit? Alii, Latronem, Mar. 14. Tanquam ad latronem existis. Alii malefactorem, Seducatorem, Regni affectatorem: alii denique dicunt: Non est hic homo ex Deo. Ioan. 9.

Sed porcorum grunitus, canum latratus, sibilus viperarum, hinnitus equorum, Vulpium gannitus, bestiarum voces minime sunt attendendæ. De quo igitur Dicere hominum quaeritur?

Neque enim hoc quaeris: vt gloriam capies à mortalibus, Ipse enim dixit: Ioan. 8. Edo non quero gloriam meam: est, qui quaerat, & iudicet. Et, si ego glorifico me ipsum: gloria mea nihil est. Itaque Ioann. 5. Claritatem ab hominibus non accipis. Simul exprobasti ambitionem. Ioan. 5. Quomodo vos potestis credere, qui gloriam ab inuicem accipitis? & gloriam, qua à solo Deo est, non quaeritis?

Neque glo-
riam ab
hominibus
captabat
Dominus.

IV. An fortassis cordi erat curæque nomen bonum ac fama? Nam Eccles. 7. Melius est nomen bonum; quam diuitiæ multæ: super argentum & aurum gratia bona. Proinde monet idem, cap. 33. In omnibus operibus tuis præcellens esto; ne fame tua maculam imponas. Quia Eccl. 41. Theauri pretiosi & magni bonæ vitæ, numerus dierum, bonum autem nomen permanebit in æternum.

Bona fama
est curan-
da.

Quod si huius cura Dominum quoque tangebatur; iam nos maxime attinebit. 1. Hier. Ep. ad Celanciam. Apostolici, ait, præcepti & exempli est; vt habeamus rationem, nõ conscientiam tantum; sed & famam. Ro. 12. Prouidentes bona, non tantum coram Deo; sed etiã coram hominibus. 2. Cicer. l. 1. offic. Negligere, quid de se quisque sentiat, non solum arrogans est, sed etiam omnino dissolutus.

Distinguit S. Aug. de bono Viduit. 11. q. 3. Nobis est necessaria vita nostra: alius fama. Et alibi. Sic Doctor bonam eligat vitam; vt etiam bonam non negligat famam. 3. Quin etiã Episcopus, 1. Tim. 3. testimonium habeat ab his, qui fors sunt. 4. Seneca, Honestus rumor alterum est patrimonium.

Sed

Eius ortus
& causa.

Sed vnde fama bona nascitur? 1. Euripides, Famæ patrem esse Laborem, dixit. 2. Hesioduseam ait, per Labores virtutum incedere. 3. Agefilaus rex Laced. ait Plut. in Apoph. Lacon. percunctanti: Vnde bona haberi fama queat facile? respondit: Si loquamur quæ sunt optima: & faciamus, quæ sunt honestissima. 4. Socrates idem sciscitanti, ait: Si talis esse studeas; qualis haberi velis. Non enim medendi imperitus, medicus erit: quitalis appelletur. 5. Itaque ex operibus nomen fortimur: Ps. 41. Sicut nomen eius; ita & laus eius.

Effectus
eiusdem.

1. Impin-

guat.

2. Honorat.

3. Æter-

nat.

4. Memo-

rat.

Neque fructus bonæ famæ, ipsa inferior est in vera laude: Nam, Prouerb. 15. Fama bona impinguat offa. 2. Greg. Naz. Nihil est, quod hominem ad altiores honorum gradus prouehat; quam Virtus, & Fama honestitationibus collecta. 3. Ouid. l. 3. de Ponto. Eleg. 3. Effugiunt structos nomen, honosq; rogos. Bias aiebat: Bonum nomen mater annoram est. 4. Plato sciscitanti: Ecquod futurum esset ipsius monumentum, ait: Prius nomen parandum, ita monumenta futura sunt multa.

PARS III.

Quæ Apostoli Apostolicique dicant esse Dominum?

I. Vos autem quem me esse dicitis? 1. Petrus dicit: Tu es Christus Filius Dei viui: 2. Ioannes dicit: c. 1. In principio erat Verbum, &c. Et Verbum Caro factum est, & habitauit in nobis.

3. Andreas Petro dicit, Ioan. 1. Inuenimus Messiam, quod est interpretatum Christus.

4. Philippus ad Nathanael dicit, Ioan.

1. Quem scripsit Moyses in Lege, & Prophetæ; inuenimus Iesum, filium Ioseph à Nazareth.

Sed Ioan. 14. Domine ostende nobis Patrem, & sufficit nobis. Dicit ei Iesus. Philippe, non creditis quia Ego in Patre, & Pater in me est. Qui videt me, videt & Patrem. Et credidit.

5. Thomas, qui dicitur Dydimus di-

cit, Ioannis 14. Domine, nescimus quo vadis, & quomodo possumus viam scire? Dicit ei Iesus: Ego sum Via, Veritas, & Vita Et credit Ioann. 20. Deus meus, & Dominus meus.

6. Iacobus Minor Alphæi Thadæus, Epist. Cathol. cap. 1. dicit: Iacobus Dei, & Domini nostri Iesu Christi seruus sum. Itaque in mansuetudine suscipite inlitum Verbum; quod potest saluare animas: Et c. 2. Nolite in personarum acceptione habere fidem Domini nostri Iesu Christi gloria.

7. Iacob. Maior Zebedæi, dicit: Mar. 10. Magister volumus, vt quodcunque petierimus facias nobis. Da nobis, vt vnus ad dexteram tuam, & alius ad sinistram tuam sedeamus in gloria tua.

8. S. Matthæus dicit: Matt. 17. Ecce vox de nube, dicens: Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui; Ipsum audite.

9. Bartholomæus dicit: Ioann. 6. Et nos credimus, & cognouimus; quia Tu es Christus Filius Dei.

10. Simon Chananæus, qui vocatur Zelotes dicit: Mat. 14. Qui in nauicula erāt, venerunt, & adorauerunt eum, dicentes; Vere Filius Dei es.

11. Iudas Iacob. in Canonica dicit: Ei, qui potens est nos conseruare sine peccato, & cōstituire ante conspectum gloriae suæ immaculatos in exultatione, in aduentu Domini nostri Iesu Christi, soli Deo Saluatori nostro, per Iesum Christum Dominum nostrū gloria & magnificentia, imperium, & potestas, ante omne seculum, & nunc, & in omnia secula seculorum, Amen.

12. Iudas Iscariotes, qui & tradidit eum, dicit Matt. 27. Peccauit, tradens Sanguinem iustum.

13. Paulus dicit: Phil. 2. 6. Hoc enim sentite in vobis, quod & in Christo Iesu: Qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est, se equalem Deo: Sed semetipsum exinaniuit, formam serui accipiens, in similitudinem hominū factus, habitu inuentus vt homo. 1. Tim. 3.

Sic

Sic Apostoli dicunt.

II. Quid alios commemorem? 1. Angelus Gabriel, Lu. 1. Ecce concipies & paries Filium; & vocabis nomen eius Iesum. 2. Item Lu. 2. Ecce Pastoribus ait angelus: Euangelizate vobis gaudium magnum, quod erit omni populo: Quia natus est vobis hodie Saluator, qui est Christus Dominus.

3. Magi Lu. 2. Est Rex Iudeorum: Vidimus stellam eius in Oriente, & venimus adorare eum. Et obtulerunt ei munera: Et procedentes adorauerunt eum.

4. Ioannes Bapt. Ioa. 1. Hic est Filius Dei: Ecce Agnus Dei, qui tollit peccata mundi. Hic est, de quo dixi: Post me venit vir, qui ante me factus est, quia prior me erat. Mat. 9. Ego baptizo vos in aqua: Qui autem post me venturus est fortior me est, cuius non sum dignus soluere calceamenta: ipse vos baptizabit in aqua & Spiritu Sancto.

5. Martha, Ioa. 11. Vtique Domine ego credidi: Qui tu es Christus, Filius Dei viui, qui in hunc mundum venisti.

6. Centurio, Mar. 15. Vere hic homo Filius Dei erat.

7. Energumenus, Mar. 5. Videns Iesum a longe, qui demonio vexabatur, cucurrit, & adorauit illum; & clamans voce magna dixit: Quid mihi, & tibi Iesu, Fili Altissimi. Mat. 8. Venisti hic ante tempus torquere nos.

8. Latro, Lu. 23. Memento mei cum veneris in regnum tuum.

Denique Tit. 2. Apparuit gratia Dei Saluatoris nostri Omnibus hominibus.

Necesse est fieri Christum. III. Proinde Act. 4. Petrus & Ioannes: Non possumus ea, quae audiimus, & vidimus; non loqui. Nam sic erit: Mat. 10. Omnis, qui me confessus fuerit coram hominibus; confitebor & ego eum coram Patre meo. Qui autem negauerit me coram hominibus, negabo & Ego eum coram Patre meo. Mar. 8. Qui me confessus fuerit, & verba mea in generatione ista ad altera & peccatrice: & Filius hominis confundet eum. Luc. 12. Negabitur coram Angelis Dei.

Et quidem necessarium est, Rom. 15. Corde. vt vnanimis vno ore honorificemus Deum. Quoniam, Ro. 10. Corde creditur ad iustitiam; Ore ore autem fit confessio ad salutem.

Opere etiam praestandum, Mat. 5. Sic Opere. luceat lux vestra coram hominibus, vt videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in caelis est. Et Gal. 1. Licet nos, aut angelus de caelo euangelizet, et vobis aliter anathema sit. An quero hominibus placere? Si adhuc hominibus placerem, Christi seruus non essem. Gal. 6. Et quicumque hanc regulam secuti fuerint, pax super illos, & misericordia.

IV. Et ista quidem Fidelium Confessio sustentat Cathedram Petri; quam ipsi erexit Dominus, dicens. Tu es Petrus; & Ecclesiam super hanc Petram, &c. Eius typus praesertit. Isa. 51. Attendite ad petram vnde excisi estis, & ad cauernam laci, de qua praecisi estis. Attendite ad Abraham patrem vestrum, & ad Sara, quae peperit vos: Sic Petrus & Ecclesia. Quia vni vocaui eum, & benedixi ei; & multiplicauimus eum, &c.

Indigebat & altero inde sustentaculo Et protectio Ecclesia; nimirum Protectione Principum. Ideo forte ad Caesariam Dominus Petro cathedram voluerit erigere. Praedixit Isa. cap. 60. Reges ministrabunt tibi: fuges lac gentium, & manilla Regum lactaberis. Isa. 49. Erunt Reges nutricii tui, & Regina nutrici tuae. Praedictum factum: vel vno Constantino teste; a quo potissimum descendit Patrimonium S. Petri.

Vtrumque Ecclesiae fulcimentum, & Principum protectio, & Fidelium confessio typum suum habent in Arca primum. Exo. 25. Pones in ea Testificationem, quam dabo tibi. Facies Duos Vestes de lignis Sethim, incorruptilibus: & operies auro: Vestesque semper erunt in circulis, nec vnquam extrahentur. Ita duo illa semper inerunt Ecclesiae.

2. Deinde in Throno Salomonis, 3. Reg. 10. Hic ab duodecim leunculis fere-

Hhh ba-

batur; & ab duabus manibus sustentabatur: Sic Ecclesia, hinc potentia Principu; inde testimonio fidelium.

3. Cant. 2. *Laua eius, Profectionis sub capite meo; & dextra illius Confessionis amplexabitur me.* 4. Inter hæc brachia Sponsi cubans dormit ecclesia. prou. 3. *In dextra illius longitudo dierum: in sinistra, diuitia & gloria.*

Inde prosperitas imperio.

Certe August. Romanorum victorias eorum tribuit cultui circa templorum cultum, licet impium. Salomon sane, 3. Reg. 10. tanti structor Templi ad tantos opes & gloriam ascendit: quam corruptus per mulieres & idololatrias.

PARS VI.

De Petra & Cathedra velut Confessionis premio quod obuenerit Petro.

Ites Petrus, & super hanc Petram edificabo ecclesiam meam. Impletur istud Isa. 28. *Ecce Ego ponam in fundamento Sion lapidem pulcrum, angulare, pretiosum, in fundamento fundatum. Hic est lapis, quem Iacob capiti supposuit: & vnxit. Gen. 28. In hanc Petram excreuit lapillus de monte abruptus, Dan. 4. qui creuit in montem,*

Petrus fit Petra. Typus Petri Ieremias. 1. Ieremias. 2. Abrahâ.

1. Typus Petri Ieremias erat, c. 1. *Sicut columnam ferream, & sicut murum aeneum posuite. Sed, ait Chry. ho. 66. in c. 16, Matt. to. 2. Ipsum genti vni Pater: Hunc autem vniuerso terrarum orbi Christus preposuit.*

2. S. Hier. to. 9. Epist. de vera Circumcis. Petrum Abrahæ confert. Ille, ait, *est alius Abraham, nescio, an maior: certe, quod sentio, non secundus.* 1. Illi generatio larga promittitur: huic pasce committitur. 2. Ab illo iustificanda procedunt: in hoc iustificata fundantur: ita quod ille sperat, hic accipit. 3. Illi dicitur; *Faciam te in gentem magnam: huic, Faciam te piscatorem hominum.* 4. Illi, *In semine tuo benedicentur omnes Gentes: huic, Iudicabis XII. tribus Israel.* 5. Illi, *Vt stellæ, erit semen hominum.*

huic, Tibi dabo clauēs regni cœlorum. 6. Illi, pro filiis claritas monstratur astrorum: sed huic traditur regna cœlorum: vt videlicet in ea sine Petro nec Filii Abrahæ possint intrare.

Christus Petrus & Petra.

3. S. Ambrosius Serm. de fide Petri, hunc cum Christo comparat. *Petra, ait, dicitur, eo quod primus in nationib. Fidei fundamenta posuerit. Petra pro deuotione Petrus dicitur: & Petra Dominus pro virtute.* 1. Corinth. 10. *Bibebat de spiritali consequente eos Petra. Recte consortium meretur nominis; qui consortium meretur & operis. In eadem enim domo Petrus fundamentum posuit: plantat; & Dominus incrementum dat, irriguum subministrat.*

Dat 1. Cathedram. 2. In hac Doctore. *Climac. in 3. In hoc scientiam. 1. Quare, Psalm. 106. Petrus cathedra. Constentur Domino misericordie eius, & mirabilia eius filiis hominum. Exaltent eum in Ecclesia plebis, & in Cathedra Seniorum laudent eum.*

2. Ioel explicat, c. 2. *Filii Sion exultate, & letamini in Domino Deo vestro: Quia dedit vobis Doctorem Iustitia.*

3. Promittit Ieremias, 3. *Dabo vobis Pastores iuxta cor meum: & pascent vos scientia & doctrina. Tu autem Petre pasce oves meas, pasce agnos meos.*

In doctores scientia Climac.

1. Huc data est illi clauis scientiæ, & clauis Iurisdictionis, 2. Hic erecta est Cathedra, olim Moyfis, nunc Petri. 3. Huius Cathedræ Fundamenta in montibus sanctis, Psalm. 88. 4. Hoc fundamentum autem est petra: 1. Cor. 10. *Petra autem erat Christus Ideo, 1. Cor. 3. Fundamentum nemo potest aliud ponere, nisi id, quod positum est, quod est Christus Iesus; primarium excellentiæ: Petrus vero est secundarium: Eph. 2. Superedificati super fundamentum Apostolorum, 1. Horum Principem Petrum; sed Ipsi Angulari lapide Christo Iesu.*

Vere, Mar. 7. *Petrus est similis Homini, Christus est ipse Homo ille, qui edificauit domum*

domum suam supra petram. 1. Ecclesiam supra Petrum, hunc supra sese Christum Lapidem angularem. Et honor iste, honorisque meritum Petro in confessionis obuenit primum fundamentale ac Cathedralis. Hæc generatim: nunc speciatim, quale sit illud, inquiramus. Ac primum de Cathedra sola.

Quid Cathedra.

II. Cathedra est sedes hominis auctoritatem habentis ad Docendum, vel Imperandum, quæ & Thronus dicitur. Tribunal erat locus excelsus, arcuatus; ubi ius Tribunalis reddebatur. Cathedra Dei, vel solium excelsum sunt vel Angelicæ Virtutes, seu Throni: vel Anima cuiusque Iusti: vel cælum, &c. Vide Hier. Laureti sylvam Alleg. Eccl. 7. Noli querere ab homine Ducatum; neque a Rege Cathedram honoris Regii, Pontificii, vel Magistralis. 1. S. Greg. 19. Mor. c. 13. ex Iob. 29. In platea ponebant Cathedram mihi iudicalem. 2. De Magistrali Dominus dat probro Pharisæorum ambitioni, Luc. 11. quod diligebant primas Cathedras in Synagogis magisteriales. 3. D. Hier. in cap. 29. Ier. ait, Cathedram Moysi esse doctrinam Legis & Prophetarum. 4. Rupertus libr. 3. in Ioann. ait: Cathedram Petri vocamus Evangelicæ Doctrinæ Magisterium; simul cum suprema Clauium Potestate, ipsi à Christo tradita.

Quatuorplex.

Est signum amoris Dei in Ecclesia.

Deus sui in Ecclesiam amoris signa et si ostenderit in datis ei Rectoribus: Vt vocato Abraham ex Vr; Moyse in Rubo; Vnctione David. 20. 2. Illustrius tamen præmissis isto, Ezech. 34. Ego, Ego pascam eas. 3. Magis Facto, Ioan. 10. Ego sum Pastor bonus. 4. Hocq; amplius, (quia in cælos rediturus erat, respondet, Ier. 3. Dabo vobis Pastores in xta cor meum; & pascent vos scientia & Doctrina. 5. Et promissum præstitit, Ioan. 21. Pasce oues meas. Quo Primariam ei Cathedram conferebat: vt prius Petram constituerat eundem.

1. Vidit Ezechiel, cap. 1. supra Firma-

mentum Thronum Saphirinum; super quem similitudo quasi aspectus Hominis desuper, & quasi species electri: id est, Christus in duplici natura: qui est Caput Ecclesiæ totius. Militantis vero Caput Vicarium Petrus, eiusque successores.

Typus sedentis. i. in ea Christi.

2. Hanc Cathedram, typo Navis, describit Pfalter 106. Perichlitantem: Stetit Spiritus procellæ, & exaltati sunt fluctus eius, & c. Seruatam in periculo: Clamauerant ad Dominum, cum iribularentur; & de necessitatibus eorum eduxit eos, &c. Gratiæ agentem ob liberationem: Confiteantur Domino misericordiam eius; & mirab &c. & in Cathedra sententiarum laudent eum.

2. Perichlitantem.

III. Hinc sponsa cupida Cathedræ Evangelicæ, ait, Cant. 8. Quis mihi det te Fratrem meum, Papam, fugientem vbera Matris meæ, diuinæ Sapientiæ, vt inueniam te foris. & c. ibi me Docebis. Respondet Sponsus, If. 30. Erunt oculi tui videntes Preceptorem tuum. Ideo acclamat, Ioei. cap. 2. Filia Sion exultate, & letamini in Domino Deo vestro; quia dedit vobis Doctorem Iustitiæ. O vere, Luc. 12. Beata vbera, que suxisti Ecclesia semper ex Deo & in habitante tibi Spiritu Sancto.

Desiderii. 1. Eius de Eriana.

Nunquam vbera deficient: Quia Super hanc Petram edificabo Ecclesiam meam, super Christum & Petrum bibent autem de consequente eos Petra. 1. Cor. 10.

Hæc Petra est Lapillus de monte Iudaico sine manibus, non ex voluntate carnis, excisus, sed ex Deo natus: Dan. 2. factusque est Mons magnus, qui impleuit vniuersam terram, non solum Palæstinam.

2. Perennans.

Typus de eius

2. Huius Regnum in æternum non dissipabitur. Comminuet autem vniuersa regna; & ipsum stabit in æternum.

1. ortu & magnitud. 2. De aeternatione.

3. Hic est lapis Iacob, Gen. 28. quem Erexit in Titulum; fundensque oleum desuper, dixit: Erit mihi Dominus in Refugium, & Lapis iste, quem erexit, in Titulum.

3. De sanctificatione.

4. De eo prædictum, Zach. 4. Educet Lapidem Primarium, & exaquabit gratiam & matrem.

4. De eripidem Primarium, & exaquabit gratiam & matrem.

Hhh 2 Po-

Potestatem Petri gratia & Potestati Christi.

5. De eius
successione
& subordi-
natione.

Porro vnum semper in ea sedere Sede voluit Deus. Psalm. 132. Sicut unguentum, Creationis & Inspirationis in Capite, quod descendit in barbam Christi; barbam Aaron, Petri: Atque inde in Oram vestimenti eius, ab ipso dependentes. Quales erant, de quibus, 1. Corint. 3. Dei enim adiutores sumus, in opus Ministerij. Ecce Monarchiam Ecclesiasticam.

Monarchia
est Petrus,
vel Papa.

IV. Ordo optimus Monarchicus est. D. Tho. lib. 4. contra Gent. c. 76. Optime Vnus. Quia Finis est pax: at hæc in vnitatem consistit. Vnus enim vnitati conseruanda melior est multis. Nam multis non est pax; nisi conueniatur in vnum. Ioan. 17. Vt sint vnum, sicut & nos vnum sumus. &c. orat vnigenitus.

Cum Pote-
state supre-
ma ordina-
ria.

Hic datam sibi Potestatem omnem in cælo & in terra dedit Petro. 1. Vt Petre, firmam ordinariam: cæteris, vt legatis; 2. Cor. 5. Pro Christo legatione fungimur. 2. Vt supremam supra cunctos: Ideo iussit, Luc. 22. Et tu aliquando conuersus confirma fratres tuos. Item Ioan. 21. Pasce, Pasce, Pasce oues meas: & Agnos meos.

Ceu pradi-
ctum.

Prædictum Isa. 22. Erit in die illa, vocabo seruum meum Eliacin. & induam illum tunicam suam, & cingulo tuo confortabo eum: Et potestatem tuam dabo in manu eius. & erit quasi Pater habitantibus Ierusalem. & Domui Iuda. Et dabo Clauim domus Iacob super humerum eius; & aperiet; & non erit, qui claudat: & claudet; & non erit, qui aperiat. Et figam illum paxillum in loco fideli, & erit solium. Gratia domus patris sui: Et suspendam super eum omnem gloriam domus patris sui, vasorum diuersa genera.

Prophetia
sensus Pri-
uati.

1. Eliacin id est, Deus surgens, Christus is erat, vere. 2. Tunica Humanitatis assumpta. 3. Cingulum, Isai. 11. erit iussit cingulum lumborum eius. 4. Potestas iuxta Mat. vltim. Data est mihi omnis. &c.

5. Clavis est Crux, Isai. 9. Factus est principatus super humerum eius. 6. Aperit, & claudit: Ioann. 14. Nemo enim venit ad Patrem nisi per me.

Vel Secundario, 1. Eliacin est Petrus quasi Deus surgens in terra: 2. Tunica Potestatis datæ; 3. Cingulum crucis, Ioan. Alius praeingeret te: hoc autem dixit significans, quam morte esset clarificaturus Deum. 4. Potestas Missionis: Sicut misit me Pater. &c. 5. Clavis ligandi & soluendi.

Secunda
rim.

6. Pater. Reges Palaestina omnes vocabantur Abimelech, id est, Pater mi Rex. Nimirum, ait S. Aug. quod omnis Rex vel Presul esse debet non tam Potestate dominus; quam paternam charitate seruiens.

Esse debet
Pater &
Rex.

1. Hinc, Exod. 29. Pontifex iubetur & ungi oleo charitatis; & Aspergi sanguine arietis immolati, rigore in delinquentes. 2. Ideo, Ezech. 41. Habebat Cherub faciem hominis iuxta palmam ex hac parte Charitatis & faciem leonis iuxta palmam ex alia parte. Seueritatis. Semper tamen palmam adspicere debent, victoriae hic, & præmij isthic.

Typum.

1. Ita 1. Pet. 1. Non quasi dominantes in Clericis, sed forma facti Gregis ex animo. 2. Ideo quaesit Dominus, Ioan. 21. Petre, diliges me plus his? Ergo Pasce.

Veritas.

Pasce. &c. 1. Vt Iacob, 31. Die noctuque estu vygebar & gelu, & fugiebat sonus ab oculis meis. 2. Pasce vt Moyses; Nu. 12. Erat enim Moyses vir mitissimus. Et tamen, Exod. 32. Si quis est Domini, iungatur mihi: mactatque idololatrias.

Typus.

3. Paulus. 1. Corin. 4. Vultis in virga veniam ad vos, an in spiritu Mansuetudinis? Petrus venit in virga Ananiam, & Simon: aliis in Lenitate. Ita Illeph. Giron Predicator Conc. 7. In Cathed. to. 1.

Veritas.

PARS V.

De Potestate & Dignitate Cathedra
S. Petri.

*Cathedra
sua varia.* I. Cathedra in S. Script. diuersa. 1.
Pontificia, Regia, Iudiciaria, Do-

*Pontificia
in vestis.* Pontificia. Et hæc vna; vt vnũ Tem-
plum; & vnus erat; inde ab Moysè & Aa-
ron, iussu Dei erecta; conseruata: demũ,
(quia, Heb. 7. *Trãslato Sacerdotio, necesse est,
vt & Legis translatio fiat:*) ad Christũ trans-
lata, eique perennis: De ea sic sancitum,
Deut. 7. *Si difficile iudicium apud te perspe-
xeris, &c. ascende ad Locum, quem elegerit Do-
minus, veniesque ad Sacerdotes. &c. Audicẽ, qui
fuerit illo tempore, quaresque. &c. Qui autem
superbierit, nolens obedire Sacerdotis imperio,
qui eo tẽpore ministrat Domino, &c. morietur.*

*Transi cũ
Patri Ro-
mano.* In Ecclesia hodie Cathedra tot sunt
Pontificia; quot Episcopi. Quarum idem
discrimen est ab Romana, quod supra
dixi Apostolos inter & S. Petrum inter-
cessisse: Vt Romana per Excellentiam di-
cta semper fuerit Pontificia: Cum ob alia;
tum quia S. Petrus Romæ Sedem deni-
que stabilem fixit, sanguineq; consigna-
uit. Hanc acceperat à Christo, Christus
à Moysè, Moysès à Deo. Eam superbe li-
bi Tyrios arrogasse, damno ijs fuit. E-
zech. 28. *Dixisti: Deus ego sum, & in Cathe-
dra Dei sedi in corde maris, cum sis homo, & nõ
Deus, & dedisti cor tuum, quasi cor Dei.*

*Primitiue
Antiochia* Si Romana, inquis, Petri sit Cathedra,
ecquid de Antiochena nunc festum agi-
tur? Agitur, inquam; & de Romana ali-
as: sed cum discrimine. De hac, vt Prima
honore stabili: de illa, vt prima tempore.
Sicut S. Andreas et si fuerit Apostolorum
primus Vocatione, at non dignitate: qua
Petrus præcellit. Perstringam historice,
& liquebit.

*Ratio cloro-
nologia.* Anno 34. post ascensum Christi, Iero-
solyms & circum Apostoli prædicarunt.

Anno 35. post necem S. Stephani, in Sau-
lina persecutione, Fidelès, plures quin-
decies millenis è Iudæa proscripti in exi-
lium, ad gentes secum late Eudem diffe-
runt. Apostolorum facta diuisione, Petr^o
ad Samaritanos legationem obit, pere-
grinatur visitans Ecclesias: donec anno
39 Sedem Antiochenam institueret: de-
nique Romam abiret, anno 45. ibiq; diẽ
suum Martyr obiret anno LXIX.

Antiochia id temporis fuerat ab Ro-
manis Syria totius ac Palæstinæ metro-
polis facta, proinde aptus idem locus in
Sedem Principis Apostolorũ visus fuit;
vnde in totum Orientem haberet inspe-
ctionem Petrus. Habuitq; pene septennio
feliciter. Et istius hodie institutæ sedis
memoria celebratur quẽ ibi cepit Pro-
uincialem: & post Romæ fixit vniuersa-
lem, multis à Deo miraculis celebratam.

De qua vtraque dum nos differimus,
aut festa agitamus, non Aptides ipsas ple-
rumque ligneas, verum datam abs Deo,
inque ipsis solitam exerceri Dignitatem
sacri officij, Doctrinæ sanctitatem, & Po-
testatem Clauium veneramur. Quæ, cũ
maxima sint dona Dei, iure merito quo-
que sunt gratissima cum Religionis pie-
tate recolenda.

Nunc porro doceamus, in vna S. Pe-
tri Cathedra, omnium ac singularum su-
perius allatarum cathedrarum residere
Dignitatem.

Pontificiam sua ipsa hætenus tuetur
sanctitas, & spiritus sancti infallibilis as-
sistentia. nec portæ inferi praualebunt aduer-
sus eam.

Antiochena vero ista feruntur exor-
dia: Cum ex Iudæa proscriptorum Eccle-
sia sese isthic numerosa congregasset,
Petrus eodem receptum habere con-
suevit, dum ad alias visitandas ecclesias
peregrinaretur. Erat Antiochiæ Præfe-
ctus vrbis Theophilus quidam, cui per-

*Antiochia
caput Syria-
rum & Ec-
clesia fuit.*

*Quatenus
festum Ca-
thedra agi-
tatur.*

*Occasio An-
tiochia ad
fidem con-
uersa.*

acerba semper filii; auteannos XIV. defuncti; viuebat tamen memoria. Hunc S. Petrus de puluere suscitauit rediuuum. Quo miraculo permotus Præfctus & vrbs tota ad prædicatum à Petro Euangelium Christi facile accefferunt. Theophilus palatium suum in templum ædedit consecrandum: in cuius medio erexit apsidem seu cathedram, vnde Petrus ad populum annis septem, prædicabat & regebat Orientem.

Regia Cathedra. Saulina. Dauidica. Salomonica prior.

II. Regia Imperatorum ac Principum Maiestas suas item cathedras reddit augustas. 1. Reg. 20. Cum sedisset Rex Saul super Cathedram suam, secundum consuetudinem Calendarum scilicet.

2. Reg. 23. Dauid sedens in Cathedra sapientissimus Princeps inter tres: ipse est quasi terrerrimus ligni vermiculus.

2. Reg. 2. Salomon sedit super thronum Dauid patris sui. Et Rex Salomon benedictus, & Thronus Dauid erit stabilis coram Domino vsque in sempiternum. Qui thronus Cathedra Petri figuram exhibuit.

Posterior.

Præsertim ille, de quo, 3. Reg. 10. Fecit etiam Rex Salomon thronum de Ebore grandæ: 2. & vestiuit eum de Auro fuluo nimis. 3. qui habebat sex Gradus: 4. & summitas throni Rotunda erat a parte posteriori. 5. & duo manus hinc atq; inde tenentes sedile: & Duo Leones stabant iuxta manus singulas: 7. & Duodecim Leunculi stantes super sex gradus hinc atq; inde. Non est factum tale opus in vniuersis regnis.

Synagogica.

Saulis cathedra, ob inobedienciam, 1. Reg. 15. reprobata; Synagogam significabat abiiciendam. Sicut & illa Heli, 1. Reg. 4. ex qua resupinus ille ruens ceruicem fregit.

Apostolica.

2. Dauid in cathedra Seruatorem Dominum apte representabat, tenerrimum ligni Crucis vermiculum. 3. Salomon vero Petrum, & quemcunque successorem Petri, Christi vicarium designat. Iam ex umbrarum istarum gloria, de luce veritatis, eiusque & sanctitate & maiestate

veneranda facile cuique licet æstimare.

Dicitur quidem, & vere de Apostolis ^{Apostolorum} vniuersis: Ps. 44. ^{provincia} Constituisi eos Principes ^{singula in} per omnem terram: Sua tamen cuique terra ^{gubernam} forte obigit diuina: vt Ioanni Asia: Simoni & Iudæ Persia, ad vsque Babyloniam: Syria Philippo: Iacobo minori, simul & Matthiæ, Iudæa: Hispania Maiori: Andree, Syria: Lycaonia vsque in Indiam Bartholomæo: Thomæ India: Matthæo Aethiopia sorte obuenerit. Principatus Pauli, vt nouissimi Apostolorum, per Gentes quaqua versus excurrebat. Petri vero Apostolatus primum Antiochiæ, ^{At Petri} dein Romæ confedit, ^{orbis erat:} velat orbis Christi ^{ipse} speculator, ac rector vniuersalis cæterorum prouincialium.

1. Vt verissime in Petrum cõueniat illud Psalm. 104. ^{Proprietia} Constituit eum Dominum ^{de Petro} Domus sue militantis Ecclesiæ: & Principem omnis possessionis sue, Christianorum.

Quocirca etiam Psalm. 46. ^{Deo Ap} Principes ^{stus} populorum Apostoli singulorum ^{stus} singuli congregati sunt cum Deo Abraham Christo, cuique in terris Vicario Petro; eum vt Caput vnum ac Principum Principem respèctantes.

Neque ceu Abrahæ, seu Iosephi vita ^{Et testifi-} & facta minus, quam prophetia conue- ^{gura facti} nit in Petrum. 1. De Iosepho quidem ita mandabat Pharaos, Gen. 41. Num inuenire poterimus talem virum, qui Spiritu Dei plenus sit? Et Dominus talem quærebat interrogans: Vos autem, quem me esse dicitis? Responditque Petrus. 2. Dixit ergo ad Ioseph Pharaos: Quia ostendit tibi Deus omnia, quæ locutus es, Nunquid sapientiozem, & consimilem tui inuenire potero? Sic Christus Petro: Beatus es Simon bar Iona: Quia caro & sanguis non reuelauit tibi; sed Pater meus, qui in cælis est. 3. Cæterum Pharaos ad Ioseph. Tu eris super Domum meam: & ad tuorum imperium cunctus populus obediet. V notantum regni solio te præcedam. Sic Dominus Petro

Petro: Et Ego dico tibi: Quia tu es Petrus, & super hanc Petram aedificabo Ecclesiam meam: & porta inferi non preualebunt aduersus eam.

4. Dixitque rursus Pharaon ad Ioseph: Ecce constitui te super vniuersam terram Aegypti: Tulitque annulum de manu sua, & dedit eum in manu eius: vestiuitque eum stola byssina; & collo torquem auream circumposuit. Ita Petro Christus: Et tibi dabo clauis regni caelorum: & quodcumque ligaueris super terram, erit ligatum & in caelis: & quodcumque solueris super terram, erit solutum in caelis. Ioan. 21. Paesce oues meas.

5. Caetera, quae Iosepho; paria sunt concessa & Petro; eiusque in Cathedra successoribus. Nam dixit quoque Rex ad Ioseph: Ego sum Pharaon; iurantis hoc est: absque tuo imperio non mouebit quisquam manum, aut pedem in omni terra Aegypti: Fecitque eam ascendere super currum suum secundum, & lamante praecone; vt omnes coram eo genu steterent; & Praepositum esse scirent vniuersae terrae Aegypti.

Iudiciaria dignitas est penes sedem Pontificiam.
III. IUDICIARIA Cathedra erat tertia: vnde ius respondebant Iudices. De hac Job. 29. Quando procelebam ad portam ciuitatis; in platea parabant Cathedram mihi Iudici: vt frequentia de paupere, pupillo, vidua, &c. declarant.

Iudicum quanta fuerit iuxta Potestas & Auctoritas, liquet in S. Scriptura se ipso multis. Omnis autem ea, longeque sanctior in Petri residet Cathedra. Quid enim Potestate Clauium sanctius aut diuinius in villa Cathedra iudiciaria vniquam exiitit.

Ex fuit magna in veteri Legge.
Iudicum iudicijque in Ecclesia vniuersam solam habuit Synagoga & haec tamen qualia de iudicibus Exod. 23. absque Deo sancita accepit? Deu. 16. Iudices & magistris constitues in omnibus portis tuis, quas Dominus Deus tuus dederit tibi, & iudicent populum iusto iudicio. Deut. 1. quia Dei iudicium est. Isa. 5. Exaltabitur Deus in iudicio, &

Deus sanctus sanctificabitur in iustitia, &c.

In Cathedra Moyses sedit, vt iudicaret populum; qui assistebat illi a mane vsque ad vesperam. Exod. 18. Quod iudicium vnius erat & de sacris, & de Ciuilibus causis. Quod vni viro quia immensi laboris erat; Iethro ait illi: Ultra vires tuas est negotium; solus id non poteris sustinere, Sed audi: Esto Tu populo in his, quae ad Deum pertinent; vt referas, quae dicuntur ad eum; ostendasque Ceremonias & ritum colendi; viamque, per quam ingredi debeant; & opus, quod facere debeat. Provide autem de omni plebe viros potentes, & timentes Deum, in quibus sit veritas, & qui oderint auaritiam, & qui iudicent populum omni tempore. Quidquid autem maius fuerit; referant ad Te: & ipsi minora tantummodo iudicent. Quibus auditis, Moyses fecit omnia, &c. Similis huic fuit, Curia Romana, Episcoporumque Cancelli, inde vsque ab Apostolis: estque hodie; si *μυσταγορηστικος* demas.

Quid; quod ita Dominus esse voluerit Iudices Apostolos, eorumque successores; vt etiam orbem secum essent iudicaturi? Matth. 19. Amen dico vobis; quod vos, qui secuti estis me, in regeneratione, cum sederit Filius hominis in Sede Maiestatis suae; sedebitis & vos super sedes duodecim, iudicantes duodecim Tribus Israel.

Apostoli erunt Iudices cum Christo.

2. Ac ne quis id solis concessum Apostolis arbitretur; ecce omnium id sanctorum fore Apostolus testatur. 2. Cor. 6. An nescitis, quoniam Sancti de hoc mundo iudicabunt. Iudae Catholica. Prophetauit Enoch: Ecce venit Dominus in Sanctis millibus facere iudicium.

Itemque Sancti.

3. Rursus; ne quis erret; quasi ad Ecclesiasticam Cathedram saecularia minime pertineant; addit ibidem Apostolus: Nescitis, quoniam Angelos iudicabimus? quanto magis Saecularia. Hinc Ecclesia Apostolis accinit in hymno: Vos seculi iusti iudices. id est, mundi huius.

Et sunt etiam rerum saecularium.

Iudi-

*Aliter ta-
men Epi-
scopi, &
Papa ali-
ter.*

Iudiciaria autem potestas ordinaria & suprema est penes Cathedram Petri: sub ordinata ac limitata penes Episcopos. Vnde S. Greg. in Decr. 2. q. 6. Romana Ecclesia vices suas ita aliis impertit Ecclesiis, vt in partem sint vocati sollicitudinibus, nō in plenitudinem potestatis.

*Magisterij
ambitio.*

IV. Magisterij Cathedra inter omnes gentes præcipui semper honoris fuit. Vt eas Scribæ & Pharisei impense exaudirent. Quod non semel iis Dominus exprobrauit. Vt Matth. 23. Dilatant enim phylacteria sua, & magnificant simbrias suas. Amant autem primos accubitus in cœnis, & primas Cathedras in Synagogis: & salutationes in foro, & vocari ab hominibus Rabbi.

*Est eiusdē
depravatio*

Quam Cathedris existimationem ac reuerentiam sanctitas & reuerentia Legis conciliabat; eam sibi Rabbiorum ambitiosa peruerfitas vendicabat; tanto indigniores & nomine, & officio; quo fastuosius honore Cathedrali abutebantur. Idcirco Dominus, Luc. 11. Vt vobis Legissetis; quia tulistis clauem scientiæ: ipsi non introistis; & eos, qui introibant, prohibuistis.

Fugie daq;

Monet ideo suos Dominus: Matth. 23. Vos autem nolite vocari Rabbi. Vnus est enim Magister vester: omnes autem vos Fratres. Repetit; Nec vocemini Magistri: quia Magister vester vnus est, Christus. Idemque repetit Iacobus cap. 3. Nolite plures magistrari, Fratres mei: scientes quoniam maior iudicium sumitis.

*Magisterij
magistra
Pietas est.*

Vbi non prohibetur res ipsa; sed rei eiusque reuerentiæ turpis abusus ad superbiam. A deo sine charitate scientia inflatur: at sine hac etiam sola charitas edificat: 1. Cor. 8. Pietas autem, 1. Tim. 4. ad omnia vtilis est.

*Sin' proxi-
ma impie-
tas est.*

1. Tim. 6. Hec doce, & exhortare. Si quis aliter docet & non acquiescit sanis sermonibus D. N. I. C. & ei, quæ secundum Pietatem est, doctrina; superbus est, nihil sciens; sed languens

circa quæstiones, & pugnas verborum. Ex quibus oriuntur inuidiæ, contentiones, blasphemie, suspiciones malæ, & conflictationes hominum mente corruptorum; & qui veritate priuati sunt, existimantium, quæstum esse Pietatem. Est autem quæstum magnus Pietas, cum Sufficiencia.

Quæ idcirco prolixius recito: quo constat illustrior S. Petri Cathedræ sanctimonia, atque maiestas. Quippe ab qua vna omnis hæc error abfuit; illaque omnia, quæ S. Iacobus commemorat; quæque Phariseis Dominus reprobrat. Vt nec etiam eâ in Cathedræ error cadere possit; ob infallibilem S. Spiritus assistentiam. Morum vero lapsus, æquus rerum æstimator personæ, non Cathedræ, semper attribuit.

Quid vero grauius, quid excellentius ad supræmæ in Ecclesia Cathedræ afferri commendationem queat isto Domini Oraculo? Matr. 18. Qui Ecclesiam non audierit; sic tibi sicut Ethnicus & publicanus. Amen dico vobis: quæcunque alligaueritis super terram; erunt ligata, &c. Tum vero cum primis audienda est, cum ex Magisterij sui Cathedra pronunciat.

Ac ne quis ab errore sibi metuat; sic affirmat Petro Dominus; visque verbi tranfit ad posteros successores: Luc. 22. Simon, Simō; ecce Satanas expetiuit vos, vt tribuaret vos, sicut triticum. Ego autem rogavi pro vobis, vt non deficiat Fides Tua. Et tu aliquando conuersus confirma Fratres tuos.

2. Nec rogauit solum: sed etiam, Mar. 2. Præcedens. Ecce, Ego vobiscum sum omnibus diebus, vsque ad consummationem sæculi.

3. Quin etiam, Ioann. 16. Cum venerit Spiritus sanctus; docebit vos omnem veritatem.

4. Venit, docuit, docet, docebitque. Nam, Ioan. 14. Ego rogabo Patrem, & alium Paraclitum dabit vobis, vt maneat vobiscum in æternum.

Quæ omnia vnum Petrinæ Cathedræ Magi-

*Petri Ca-
thedra in-
ces infalli-
biliter.*

*Essequen-
diana.*

*Seruat in
Fidem.
1. Oratio
Domini.*

*2. Præ-
cedens. Dom-
ni
3. Assis-
tens Spiritus
sanctus.*

*4. Perma-
nentia
in eiusdem
Petrina.*

Magisterium extollunt in immensum, ac venerandum proponunt.

V. Presbyterii Cathedram vero, quam excipiendis peccatorum confessionibus expositi tenent Sacerdotes. De huius sedis sacrosancta reuerentia & præcellentia dicere nil attinet. Quicquid tamen in sese habet vsquam vlla id omne pene ab vna S. Sede S. Petri accepit. Huic enim principaliter dictum, & datum est: *Quodcumque ligaueris*. &c. Atque inde promanat vtraque potestas & Ordinis, & Iurisdictionis.

Sedes confessionales vna in A. 106. Hanc sedem Confessionis vidit S. Ioannes in Apocalypsi, cap. 20. teste S. Augustino, tom. 5. lib. 20. Ciu. c. 9. Cum dixisset, ait, Ioannes, alligari diabolum mille annis; & postea solui mille annis breui tempore; mox recapitulando, quid istis mille annis agat Ecclesia: Et vidi, inquit, Sedes; & Sedentes super eas: & Iudicium datum est. Non hoc putandum est, de ultimo iudicio dici; sed Sedes Præpositorum, & ipse Præpositi intelligendi sunt; per quos Ecclesiam nunc gubernatur. Iudicium autem datum nullum melius accipiendum videtur, quam id quod dictum est: *Quodcumque ligaueritis super terram*. &c. Hæc Augustinus.

Sedes Mifericordie gemina. VI. Numularia est Cathedra, in qua trapezita affident negotiationi. Quales in templo Dominus euertit. Matth. 21. Hæc etiam plurimum turpi stet erecta lucro; quia tamen & Domino scenerari, omnesque datis talentis negotiari iubemur; ideo quædam est optimi quæstus cathedra negotiatoria, & hæc Eleemosynarum, operumque misericordiarum, seu corporalis, seu spiritualis, præcipue vero charitatis. De hac Apocal. 3. *Suadeo tibi emere a me aurum ignitum, probatum; ut locuples sis.*

S. Pontificis est propria. In hac S. Petrus negotiabatur, quando in Porticu Salomonis claudo dicebat: Act. 3. *Argentum & aurum non est mihi; quod autem habeo, do tibi; In nomine Iesu*

Christi surge & ambula. Certe Petri Cathedra felicissime semper est negotiata tum spiritali, tum corporali eleemosyna: siue quando depositam ad pedes Apostolorum substantiam & pecuniam Fidelium, per constitutos rite Diaconos, in egentes curauit distribui, siue quando Collectis factis exules ob fidem, & rerum inopes sustentabat ipse, eiusque in Cathedra successores.

Atque inde ad omnes manauit sacerdotum necessitas egenis benigne faciendi. 1. Vt S. Aug. Epist. 50. dicat Ecclesiasticos dispensatores, non possessores appellari oportere. 2. S. Iuo ex Nannetensi Concil. 3. p. ca. 20. ait. *Instruendi sunt presbyteri, decimas & oblationes, pauperum esse stipendia.* 3. Proinde, ait S. Hier. in c. 46. *Ezech qui de iis largitur pauperibus; reddit Deo, quæ sunt Dei.* Prou. 14. *Honorat Factorem eius, qui miseretur pauperis.* Prou. 19. *Fœneratur Domino, qui miseretur pauperis.* Et vicissitudinem suam reddet ei. Eccl. 35. *Qui facit eleemosynam, offert sacrificium.*

Vide negotiationem: 1. Luc. 12. *Vendite, quæ possidetis; & date eleemosynam.* 2. Sed de Ecclesiastica negotiatione mihi sermo est: S. Ambrosius in Decr. 12. q. 2. *Aurum Ecclesia habet; non ut seruet, sed ut erogat.* 3. Aug. ser. 15. de verb. Dom. *Dicit tibi Christus: Da mihi ex eo, quod tibi dedi, de meo quero: da, & redde. Habuisti me largitorem; fac me debitorem, habeam te fœneratorem: usuram soluam.* 4. Laurentiani thesauri inter manus pauperum conduntur in celo. 5. Bene S. Bernardus: ex S. Hier. ad Damasum. *Facultates Ecclesiarum patrimonium sunt pauperum. Res pauperum non pauperibus dare, par sacrilegio crimen esse dignoscitur.* 6. Idem orat. *Ecce nos: Væ, vati Clerice; mors in olla: Ideo præfertim, quod, quæ comedis, peccata sint populi.*

Propria Cleri.

Esque necessaria Ecclesiasticis.